

saberZneTis navTobgadamamuSavebeli qarxana "STRAN" da stratis andreadisi saberZneTis winaaRmdeg

Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis v. Greece

strasburgi, 9 dekemberi, 1994 weli

1994 wliis 9 dekembers, strasburgSi saberZneTis navTobgadamamuSavebeli qarxana "Stran"-i da stratis andreadisi saberZneTis winaaRmdeg saqmeze gamotanil gadawvyetilebaSi adamanis uflebaTa evropis sasamarTlom erTsulovnad ganaxada, rom adamanis uflebaTa evropis konvenciis me-6 muxlis pirveli punqti darRveulia samarTliani sasamarTlo procesis uflebis mxriv, magram ara saqmis warmoebis xangrZlivobasa da pirveli oqmis pirvel punqtTan dakavSirebiT.

gadawvyetileba sajaro sxdomaze gamoacxada sasamarTlos Tavmjdomarem b-nma rolf risdalm.

I. saqmis garemoebebi

A. mTavari faqtebi

1972 wliis 22 ivliss, saberZneTis saxelmwifosa da b-n andreadiss Soris dadebuli xelSekrulebis Tanaxmad, am ukanasknelma valdebuleba aiRo aeSenebina da im kompaniis meSveobiT, romelic SemdgomSi Seiqmneboda, aemuSavebina navTobgadamamuSavebeli qarxana q. megaraSi. saxelmwifom, romelmac aiRo im miwis SeZenis valdebuleba, romelzedac unda aSenebuliyo qarxana, xelSekrulebis kanonieri Zala aRiara dekretiT, romelic gamoqveynda oficialur gazeTSi, magram valdebuleba ar Seasrula.

1977 wliis 14 oqtombers, mTavrobam xelSekruleba Sewyvita samxedro reJimis dros dadebuli preferenciuli xelSekrulebebis Sewyvetis Sesaxeb kanonis (# 141 (1975) safuZvelze. kompania "Stran-ma" saqme aRZra aTenis pirveli instanciis sasamarTloSi ganvlili periodis ganmavlobaSi mis mier gaRebuli xarjebis anazRaurebis Taobaze. saxelmwifom ganaxada, rom sasamarTlos ar gaaCnda aRniSnul saqmeze iurisdicia da saqme gadasca arbitraJs, sadac saqmis warmoeba momCivnebis sasargeblod dasrulda 1984 wliis 27 Tebervals. arbitraJis gadawvyetileba acxadebda, rom "Stran-is" moTxovnebi dasabuTebuli iyo im TanxasTan dakavSirebiT, romelic ar aRemateba 116 273 442 drahmas, 16 054 165 aSS dollars da 614 627 frangul franks. 1985 wliis 2 maiss, saxelmwifom arbitraJis gadawvyetileba gaasaCivra aTenis pirveli instanciis sasamarTloSi im motiviT, rom xelSekrulebaSi arbitraJis Sesaxeb daTqma gauqmebuli iyo da, Sesabamisad, misi gadawvyetilebac Zaladakargulad da baTilad iTvleboda. pirveli instanciis sasamarTlom, xolo 1986 wliis 4 noembers, - aTenis saapelacio sasamarTlom gadawvyetileba gamoitanes saxelmwifos sawinaaRmdegod.

1987 wliis 25 maiss, rodesac saqmes ixilavda sakasacio sasamarTlo da momxsenebel mosamarTles mxareebisaTvis sakuTari mosazreba gagzavnili hqonda (momCivanTa sasargeblod), parlamentma miiRo kanoni (# 1701/1987), romlis Tanaxmadac, samxedro reJimis dros dadebul preferenciul xelSekrulebebsi arsebuli yvela debuleba, aseve, arbitraJis Sesaxeb CaiTvala gauqmebulad da amasTan dakavSirebuli saarbitraJo gadawvyetilebebi - Zaladakargulad da baTilad. kanoni aseve acxadebda, rom aseTi xelSekrulebebis Sewyvetis Sedegad warmoSobili dava kanoniT dauSveblad iyo miCneuli.

1989 wlis 16 marts, sakasacio sasamarTlom sruli SemadgenlobiT # 1701/1987 kanoni konstituciurad gamoacxada.

B. saqmis warmoeba adamianis uflebaTa evropis komisiaSi

saCivari Setanilia komisiaSi 1987 wlis 20 noembers. igi misaRebad gamocxadda 1991 wlis 4 ivliss.

saqmis morigebiT dasrulebis uSedego cdis Semdeg, komisiამ 1993 wlis 14 ianvars Seadgina moxseneba, romelSic Camoayaliba faqtebi da gamoTqva Semdegi mosazreba:

(a) dairva konvenciis me-6 muxlis pirveli punqti sasamarTლოს მერ სამართლიანი განხილვის უფლებაზე (ერთსულოვნად), მაგრამ არა საqმის warmoebis xangrZlivobaze (Tormeti oris winaarmdeg)

(b) darveulia pirveli oqმის პირელი მუხლი (ერთსულოვნად).

komisiამ sasamarTლოს saqმე gadasca 1993 wlis 12 ivliss.

II. gadawyvetilebis Sinaarsi

I. mTavrobis winaswari protesti

mTavrobas uari eTqva mieTitebina momCivnebis mier saxelmwifოს Sida dacvis saSualebეbis amouwuraobaze, radgan man komisiას sakmaod gasagebad ver ganumarta, Tu efeqtiani dacvis romel saSualebებს არ მამართეს momCivneბა.

(ix. gadawyvetilebis 31-36-e punqtebi da operatiული debuleბეbis პირელი ნაწილი)

II. konvenciis me-6 muxlis პირელი პუნქტის სავარაუდო დარვევა

A. me-6 muxlis პირელი პუნქტის gamoyenebis dasaSveboba

sasamarTლომ არწიშნა, რომ momCivნის უფლება - ამოეო საარბიტრაჟო sasamarTლოს მერ მიკუთვნებული Tanxa, warmoadგენდა "samoqalago uflebas" me-6 muxlis gageბiT, მიუხედავად იმისა, Tu რა xasiaTis იყო ბერძნული კანონმდებლობის მიხედვით momCivნებსა და saxelmwifოს Soris dadeბული ხელსეკრულება. Semdeg, sasamarTლომ განაცხადა, რომ Sedegs იმ saqმის warmoeბისა, რომელიც saxelmwifომ არZრა, Cვეულებრივ, sasamarTლოებSi საარბიტრაჟო gadawyvetilebis gasauqმებლად, gadamwyveti მწიწვნელობა ჰგონდა "samoqalago uflebis" TvalsazრისiT. Sesabამისად, dasaSveბი იყო me-6 muxlis პირელი პუნქტის gamoyeneბა.

(ix. gadawyvetilebis 37-41-e punqtebi da operatiული debuleბეbis მეორე ნაწილი)

B. me-6 muxlis პირელი პუნქტის Sesruleბა

1. სამართლიანი sasamarTლო procesი

sasamarTლომ gamoTqva მოსაზრება, რომ saqმის warmoeბას, რომელიც არდგა # 1701/1987 კანონის ZალაSi Sesვლის Semdeg, rodesac saqმე განხილვის procesი იყო sakasacio sasamarTლოSi, gadamwyveti მწიწვნელობა ჰგონდა მისი Semowმების TvalsazრისiT. მაგრამ იმის შესაფასებლად, ჰგონდაT Tu არა momCivნებს სამართლიანი procesი ამ sasamarTლოSi, აუცილებელია მხედველობაSi იqნეს მიწებული წინა saqმის warmoeბა, მისი განხილვის საგანი და მხარეTa დამოკიდებულება.

#1701/1987 kanonis miReba udavod gadawyveti mniSvnelobisaa arbitraJis Sesaxeb debulebasTan dakavSirebuli saqmis warmoebis dros, romelic kanonis miRebande saxelmwifos winaarmdeg warimarTa.

evropis sabWoSi 1974 wlis 28 members xelaxla gawevrianda ra da moaxdina ra konvenciis ratifikacia, saberZneTma valdebuleba aiRo pativi eca kanonis uzenaesobis principisaTvis, rac gamoxatulebas hpovebs, inter alia, konvenciis me-6 muxlSi. samarTalwarmoebis dros, romelic Seexeboda kerZo interesebis saxelmwifosaTvis dapirispirebas, dacvis saSualebaTa Tanasworoba, romelic samarTliani sasamarTlo procesis umniSvnelovanesi komponentia, gulisxmabda, rom TiToeul mxares unda hqondes gonivruli SesaZlebloba warmoadginos misi saqme iseTi pirobebis safuZvelze, romlebic mas Tavis oponentiTan uTanasworo mdgomareobaSi ar ayenebs.

amasTan dakavSirebiT, sasamarTlom gaiTvaliswina #1701/1987 kanonis me-12 muxlis miRebis dro da forma. man SeniSna, rom sakanonmdeblo xelisuflebis Careva moxda maSin, rodesac samarTalwarmoebis procesi, romlis monawilecaa saxelmwifo, jer ar iyo dasrulebuli.

kanonis uzenaesobis principi da samarTliani procesis cneba krZalavs marTlmsajulebis ganxorcielebaSi sakanonmdeblo xelisuflebis nebismier iseT Carevas, romlis mizania sasamarTlos mier davis gadawyvetis bedze zegavlenis moxdena.

Caeria ra iseTi formiT, romelic gadawyveti aRmoCnda misi monawileobiT mimdinare samarTalwarmoebis Sedegis mis sasargeblad gadawyvetis uzrunvelyofis TvalsazrisiT, saxelmwifom daarVia momCivnis uflebebi, romlebic gaTvaliswinebulia me-6 muxlis pirveli punqtiT.

(ix. gadawyvetilebis 42-50-e punqtebi da operatiuli debulebebis me-3 nawili)

2. samarTalwarmoebis xangrZlivoba

momCivnebma ganacxades, rom samarTalwarmoebisas moxda "gonivruli vadis" gadaWarbeba.

drois periodi, romelic mxedvelobaSi unda iqnas miRebuli, moicavda oTx weliwads, oTx Tvesa da oc dRes.

saqmis warmoeba sakasacio sasamarTloSi gagrZelda sam welze met xans, magram es xangrZlivoba gamarTlebulia # 1701/1987 kanonis da samoqalaqo saproceso kodeqsis Sesabamisi debulebebis mxedvelobaSi miRebis saWirobebis TvalsazrisiT.

aqedan gamomdinare, aRniSnul sakiTxTan dakavSirebiT, me-6 muxlis pirveli punqti ar darRveulia.

(ix. gadawyvetilebis 51-56-e punqtebi da operatiuli debulebebis me_4 nawili)

III. pirveli oqmis pirveli muxlis savaraudo darRveva

1. iyo Tu ara "mflobeloba" pirveli muxlis gagebiT

sasamarTlom aRniSna, rom 1984 wlis saarbitraJo sasamarTlos gadawyvetilebam naTlad aRiara saxelmwifos pasuxismglobis farglebi konkretuli Tanxis odenobaTa gansazRvrit sami saxis valutiT. sasamarTlos funqciebSi ar Sedis am gadawyvetilebis arsebiTi nawilis WeSmaritebis dadastureba an uaryofa. Tumca igi valdebulia mxedvelobaSi miiRos is samarTlebrivi mdgomareoba, romelSic mxareebi am gadawyvetilebis Sedegad aRmoCndnen.

gadawyvetilebis teqstis Tanaxmad, mocemuli gadawyvetileba saboloo da savaldebuloa. igi ar moiTxovda sxva aRsrulebiT RonisZiebs da kanondebloba ar iTvaliswinebda mis gasaCivrebas Cveulebrivi an gansakuTrebuli wesiT. berZnuli kanondeblobis Tanaxmad, saarbitraJo gadawyvetilebs saboloo gadawyvetilebis Zala hqonda da aRsrulebas eqvemdebareboda.

arbitraJis gadawyvetilebiT mikuTvnebuli Tanxis miRebis ufleba, rogorc wesi, ar iyo udavo xasiaTis, magram Cveulebrivma sasamarTloebma orjer daadastures, rom ar arsebobda am gadawyvetilebis gauqmebis safuZveli. aqedan gamomdinare, sasamarTlom daaskvna, rom aRniSnuli ufleba warmoadgenda "mflobelobas" pirveli oqmis pirveli muxlis gagebiT.

(ix. gadawyvetilebis 57-62-e punktebi)

2. moxda Tu ara xeliyofa

sasamarTlom daadgina, rom momCivnebisTvis SeuZlebeli iyo saboloo Zalis mqone saarbitraJo gadawyvetilebis aRsrulebis uzrunvelyofa, romlis Tanaxmadac, saxelmwifos unda gadaexada garkveuli Tanxa im danaxarjebis asanazRaureblad, romlebic momCivnebma gaswies maTTvis xelSekrulebiT dakisrebuli valdebulebis Sesasruleblad. sasamarTlom aseve miiCnia, rom momCivnebisTvis SeuZlebeli iyo sasamarTloebis meSveobiT raime zomis miReba aRniSnuli Tanxis amoRebis mizniT. aqedan gamomdinare, moxda momCivanTa sakuTrebis uflebis xeliyofa.

(ixi leT gadawyvetilebis 63-67-e punktebi)

3. iyo Tu ara xeliyofa gamarTlebuli

sasamarTlom aRniSna, rom berZnuli samarTlis sistema aRiarebda saarbitraJo datqmebis avtonomiurobis prinsips - xolo aTenis pirveli instansiis sasamarTlom, aTenis saapelacio sasamarTlom da sakasacio sasamarTlos momxsenebelma mosamarTlem aRniSnuli saqmeze es principi gamoiyenes. garda amisa, orma sasamarTlom daadgina, rom xelSekrulebis Sewyvetande warmoSobili momCivnebis moTxovnebi ar iyo kanonierad dausabuTebeli.

aqedan gamomdinare, saxelmwifos ekisreboda valdebuleba gadaexada momCivnebisTvis Tanxa, romelic mas daekisra saarbitraJo proceduris Sedegad. es ukanaskneli procedura ki, saxelmwifom Tavad airCia da misi kanoniereba aRiarebuli iyo sakasacio sasamarTloSi saqmis ganxilvamde.

gadawyvita ra sakasacio sasamarTloSi saqmis warmoebis am etapze Careuliyo iseTi kanonis meSveobiT, romelmac gamoiwvia zemoaRniSnuli xelSekrulebis Sewyveti saarbitraJo datqmis baTilad gamocxadebisa da 1984 wlis 27 Tebervlis saarbitraJo gadawyvetilebis gauqmebis mizniT, sakanondeblo xelisuflebam momCivnebis saZianod daarRvia balansi sakuTrebis uflebis dacvasa da sajaro interesis moTxovnebs Soris.

aqedan gamomdinare, dairRva pirveli oqmis pirveli muxli.

(ixi leT gadawyvetilebis 68-75-e punktebi da operatiuli debulebebis me-5 nawili)

IV. konvenciis 50-e muxlis gamoyeneba

A. materialური ჯიანი

sasamarTlom aRniSna, rom saarbitraJo gadawyvetilebis operatiuli nawilSi naTqvamia: "Stran-is" moTxovna dausabuTebelia, Tu igi aWarbebs 116 273 442 drahtas, 16 054 165 aSS dolars da

614 627 frangul franks. mxedvelobaSi miiRo ra Tavisi gadawyvetileba pirveli oqmis pirvel muxlTan dakavSirebiT, sasamarTlom ganacxada, rom momCivnebs ufleba hqondaT mieRoT anazRaureba zemoaRniSnuli odenobiT.

garda amisa, man gaiTvaliswina, rom momCivnebs aseve unda mikuTvnebodaT aRniSnuli Tanxis 6 procenti 1984 wlis 27 TebevliTan gadawyvetilebis gamotanis TariRamde ganvili periodisTvis.

B. xarjebi da danaxarjebi

Seafasa ra proporciulobis principis safuZvelze da am sferoSi mis mier gamoyenebuli kriteriumebis gaTvaliswinebiT, sasamarTlom mizanSewonilad miiCnia momCivanTa Tavdapirvel moTxovnaSi miTiTebuli Tanxis Sencireba. sasamarTlom maT miakuTvna 125 000 girvanqa sterlingi, procentis daricxvis gareSe.

(ix. gadawyvetilebis 76-78-e punktები და ოპერატიული დებულებების მე-6 და მე-7 ნაწილები)

sasamarTlom gadawyvetileba gamoitana plenarul sxdomaze Semdegi SemadgenlobiT:

Tavmjdomare: b-ni risdali (norvegia). mosamarTleebi: b-ni b. valSi (irlandia), b-ni r. makdonaldi (kanada), b-ni k. ruso (italia), n. valtikosi (saberZneTi), b-ni s.k. martensi (niderlandi), b-ni r. pekaneni (fineTi), b-ni f. bigi (sent-marine) da b-ni l. zildhaberi (Sveicaria), aseve, batonebi m.a. aiseni (mdivani) da h. petzoldi (mdivnis moadgile).